

Informatiu de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Editorial

Sumari

La certificació professional

La nostra professió està immersa en una transformació constant, un fenomen habitual en la majoria de professions avui en dia. A més, cal afegir els nous horitzons i les noves oportunitats sorgides en relació amb la proliferació i els canvis de les normes tècniques. Tot plegat fa necessari tenir un marc professional ben definit i regulat, alhora que cal normalitzar l'accés a la professió d'una manera semblant a com s'ha fet a la majoria de països del nostre entorn, en especial als països anglosaxons. L'eina que facilita aquesta normalització és la certificació professional, tal com succeeix en altres professions que ja fa temps que tenen incorporada aquesta pràctica.

La certificació de professionals

és el reconeixement públic, formal i temporal de la capacitat laboral demostrada per un treballador, efectuada sobre la base de l'avaluació de les seves competències i sense estar necessàriament subjecte a la culminació d'un procés educatiu. Aquest mètode permet, també, regular i normalitzar les competències professionals adquirides quan aquestes s'han obtingut a través de processos no formalitzats, com per exemple a través de l'experiència professional.

La certificació dels professionals aporta una sèrie de beneficis tant per a les organitzacions com per als mateixos professionals. Així doncs, la certificació facilita la planificació, la selecció i la valoració del personal a les organitzacions, i permet adaptar i millorar la formació que s'ofereix als treballadors. D'altra banda, la certificació pot ser una garantia de la igualtat d'oportunitats en l'accés i manteniment del lloc de treball, quan es vincula a la carrera professional i als possibles ascensos de categoria laboral. També representa un valor afegit per al professional de l'arxivística i de la gestió documental, ja que suposa un reconeixement públic que atorga un estatus professional, dins i fora de les organitzacions on es desenvolupa l'activitat. Com a conseqüència de tot això, s'incrementa el nivell de professionalització dels arxivers i dels gestors de documents i també milloren els serveis.

Tot procés de certificació ha d'avaluar, en primer lloc,

la formació del professional. Es valoren tres tipus de formació: la formació inicial, és a dir, la formació mínima que la persona ha de tenir per poder accedir a la professió; la formació específica, que comprèn els coneixements especialitzats de la professió, i la formació contínua, que es rep al llarg de tota la vida professional. Aquesta última pot anar adreçada al desenvolupament de les competències professionals, al desenvolupament de la carrera professional o al desenvolupament personal propi.

En segon lloc, i no menys important, el procés de certificació ha d'avaluar l'experiència laboral. En aquest apartat s'han de valorar les capacitats, les habilitats i

les competències assolides a través de l'exercici de la professió.

La característica fonamental en el procés de certificació ha de ser la validesa, és a dir, les entitats certificadores han d'actuar dins d'un marc institucional reconegut i legítim. Aquestes entitats han de tenir establertes les seves competències certificadores per algun òrgan representatiu i amb capacitat per a fer-ho, ja que és aquesta condició la que garanteix la legitimitat i la credibilitat del procés. La transparència també és una de les característiques importants. El protocol de certificació ha d'estar definit en un document públic que descriu els passos del procediment i les competències que es volen certificar. D'aquesta manera s'aconseguirà un procés obert i visible per als interessats. Tampoc s'ha d'oblidar que la certificació no és un procés definitiu, ja que els contextos professionals estan en evolució constant, i per tant els mecanismes de revisió també han de ser públics i han d'estar establerts prèviament.

La creació d'un registre de certificats és el punt final del procés de certificació. Aquest registre ha de permetre el control, l'actualització i la publicitat dels professionals que han assolit la certificació. Així doncs, el registre esdevé peça fonamental per al reconeixement social de la professió, ja que es fan públiques les funcions dels arxivers-gestors de documents i el tipus de perfil professional que les executen. D'al-

El vocal informa

L'AAC organitza un simposi internacional i català del Projecte InterPARES 3

La proposta de formació de l'AAC per a l'any 2012

L'AAC a les xarxes socials

Notícies

Renovació de l'equip d'Arxivòrum

S'aprova la Declaració Universal dels Arxius

Jornada Internacional "Arxius sindicals europeus: un model plural"

30300 oportunitats, i creixent...

De l'arxiver a l'arxiver

La Junta informa

Edita:
Associació d'Arxivers-Gestors
de Documents de Catalunya
Redacció:
Rocafort, 242 bis, 1r.
08029 Barcelona
Tel. i fax: 934 19 89 55
a/e: associacio@arxivers.com
Coordinació:
M. Luz Retuerta
Disseny i producció:
Disseny Visual, SL
Impressió:
Alpres, Mèxic 19

Dipòsit Legal: 292/89
ISSN: 0214-6924

tra banda, el mercat laboral disposa d'un conjunt de professionals amb les competències i capacitats públicament demostrades per a exercir amb èxit els reptes que la transformació de la professió planteja. A Catalunya, es fa necessari iniciar el procés per a establir la certificació professional per tal de normalitzar la professió. De cara a la professió, la certificació hauria de permetre sistematitzar i normalitzar les valoracions de les competències en relació amb les diverses convocatòries de places d'arxiver i la formació que han tingut les diverses generacions de professionals durant els darrers vint anys. També hauria de permetre regular les competències d'aquells professionals que tenen una llarga carrera professional, però no tenen una formació acadèmica reglada. De cara a la societat, la certificació ha de permetre aclarir les relacions entre professions afins o que tenen àmbits d'actuació similar.

Aquest és un procés llarg, atès que el col·lectiu professional i la societat han de definir i assumir un conjunt d'aspectes fonamentals perquè la certificació sigui una eina útil, que els diferents estaments afectats (mercat laboral, administració, universitats i professionals) l'adaptin i la considerin una eina vàlida. Primer de tot, s'ha de definir el procés certificador, és a dir, de quina manera s'avaluaran les competències professionals i quins mecanismes s'establiran

per a validar els diferents tipus de formació i per a convalidar l'experiència professional. En segon lloc, s'ha d'establir quin organisme o quin òrgan, entès com a conjunt d'organismes reunits en un consell o comissió, té l'autoritat i la competència per exercir la capacitat certificadora. I en darrer terme, també, s'ha d'establir quin organisme gestiona el registre de professionals certificats.

En el món anglosaxó hi ha associacions professionals, com ara l'ARMA, o entitats relacionades amb les associacions professionals, com l'Academy of Certified Archivists o l'Institute of Certified Record Managers, que tenen capacitat per a certificar professionals. Aquestes certificacions fins i tot tenen validesa en altres països. En el nostre cas, amb l'objectiu d'aconseguir el màxim reconeixement, l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya vol mirar de cercar les complicitats i aliances necessàries amb el món formatiu/educatiu —l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents— i amb l'Administració corresponent per engegar aquest procés i promocionar-se com l'organisme amb la capacitat per a certificar professionals de l'arxivística i la gestió de documents. Des de l'AAC pensem que aquesta unió facilitaria la tasca de crear una certificació àmpliament acceptada pel conjunt de la societat.

El vocal informa

L'AAC organitza un simposi internacional i català del Projecte InterPARES 3

—
Miquel Serra
Vocal de Recerca i Noves
Tecnologies
Director TEAM Catalonia - IP

El passat 5 d'octubre de 2011, l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC) va organitzar un simposi internacional i català del projecte InterPARES 3. El simposi es va programar en dos contextos:

- El context internacional, en què diferents directors procedents de fora de Catalunya van presentar diverses ponències. Entre aquestes, cal esmentar la rellevància de la ponència inaugural, a càrrec de la directora del projecte, la Dra. Luciana Duranti. La temàtica del context internacional va girar entorn de diversos temes, com les polítiques de preservació digital d'un banc (cas mexicà), la guia per a la preservació digital del Registre General d'Entrada i Sortida (cas italià), un repositori digital segur (cas coreà) i el protocol per a preservar les nòmines en una universitat (cas brasiler).

- El context català (TEAM Catalonia), en què es va tractar sobre la traducció de la terminologia d'InterPARES al català, la identificació dels e-documentos vitals a les universitats UPF i UdG, la preservació de l'autenticitat dels e-documentos datacèntric de l'Ajuntament de Girona i la preservació de l'autenticitat del Registre General d'Entrada i Sortida en format digital de l'Ajuntament de Terrassa.

El simposi es va fer al Museu Marítim de Barcelona i va comptar amb més de cent participants.

A les conclusions es van fer evidents algunes necessitats, entre les quals cal esmentar les següents:

- Ambdós contextos van establir que, en els estudis

i recerques respectius tractarien dels següents aspectes dels documents digitals: com els produïm?, com els capturem?, com garantim i preservem l'autenticitat, fiabilitat i exactitud dels documents digitals?, com els gestionem?, quins són els formats de preservació dels documents digitals? com els hem de descriure (metadades)? en quins repositoris digitals segurs els hem de preservar?

- Es va evidenciar que és fonamental impulsar la tasca multidisciplinària i interdisciplinària per fer front als reptes que planteja la preservació digital. És a dir, la col·laboració entre professionals que tenen com a comú denominador la preservació digital: informàtics, professionals de les TIC, arxivers i arxiveres, advocats i personal de l'àmbit de l'organització.

- Fomentar la participació en projectes internacionals.
- Fomentar i desenvolupar programes de formació

sobre la gestió i la preservació dels documents digitals, i aprofundir en l'aspecte més pràctic d'aquestes accions formatives. L'objectiu final és que els participants en les accions formatives puguin traslladar i implantar les pràctiques proposades als seus llocs de treball.

L'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC) intentarà impulsar iniciatives en relació amb aquestes conclusions, per tal d'oferir serveis i solucions per als seus associats.

Podeu trobar totes les ponències de les sessions del simposi i també el programa a <http://www.arxivers.com>

La proposta de formació de l'AAC per a l'any 2012

Glòria Gimeno
Vocal de Formació

Quan un es pregunta quina és la formació que ha de tenir un professional de l'arxivística i la gestió de documents, les respostes brollen quasi sense aturador. Per intentar mitigar l'angoixa que aquest fet provoca, un decideix compartir la pregunta amb altres arxivers, i s'adona de la diversitat d'interessos de la professió. El programa de formació anual de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents vol recollir aquesta heterogeneïtat i satisfer, any rere any, les inquietuds formatives del col·lectiu.

L'acceptació del programa de formació de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents els darrers anys ha estat una constant. En aquest sentit, les actuacions formatives realitzades l'any 2011 han comptat amb un total de 210 assistents, 105 dels quals corresponen al simposi d'InterPARES. Malgrat que s'han anul·lat tres cursos per manca d'inscripcions, en números absoluts el nombre d'assistents s'ha incrementat en 10 respecte de l'any 2010. La valoració dels alumnes, en general, ha estat positiva o molt positiva, i entre les observacions ha predominat la vàlua dels docents i la brevetat dels cursos.

Per a l'any 2012, l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents proposa, de febrer a novembre, els set cursos que es relacionen a continuació.

Febrer

01/2012 El canvi organitzatiu i la gestió digital d'expedients

El curs planteja una aproximació als processos de canvi en les organitzacions públiques, fent atenció a la introducció de tecnologies de la informació i la comunicació i a l'impacte de les estratègies desenvolupades en relació amb la gestió digital d'expedients. Aquest curs es programa també a Tarragona el darrer trimestre de l'any.

Març

02/2012 Software lliure, presentació d'ICA-Atom

Breu introducció al programari lliure ICA-Atom, impulsat pel Consell Internacional d'Arxius, d'acord amb la normativa arxivística internacional.

Abril

03/2012 Els estàndards aplicats a la gestió de documents

Al voltant de la família de normes ISO 30300, una visió global dels estàndards aplicables a la gestió de documents des de diferents vessants: certificació, gestió de documents, metadades, conversió i migració, etc.

[com/lassociacio/comissions/interpare-3-project/simposis.html](http://www.arxivers.com/lassociacio/comissions/interpare-3-project/simposis.html)

D'altra banda, el dilluns 3 d'octubre, es va dur a terme una altra reunió de l'International TEAM d'InterPARES 3 Project, en què els diferents grups de treball del projecte van presentar, comentar i aprovar les solucions dels estudis i recerques respectius. Pel que fa al TEAM Catalonia de l'AAC, es van presentar les solucions i els productes desenvolupats en relació amb el problema de la identificació dels e-documentos vitals a la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Universitat de Girona (UdG).

Maig

04/2012 El tractament dels documents audiovisuals en els arxius: identificació de materials i criteris d'intervenció

L'objectiu del curs és aprendre les qüestions relacionades amb el tractament dels documents audiovisuals en els arxius. Identificació de les característiques tècniques dels materials, conservació, descripció i selecció dels documents. Es posarà especial èmfasi en aquells materials amb més presència en arxius no especialitzats.

Aquest curs es programa també a Tarragona el darrer trimestre de l'any.

Juny

05/2012 Introducció al web semàntic des d'una perspectiva arxivística

Aproximació a la definició, principis i tecnologies del web semàntic i els seus punts de contacte amb eines, estratègies i projectes arxivístics actuals i futurs.

Octubre

06/2012 Les evidències jurídiques en la tramitació administrativa per mitjans electrònics

Una aproximació, des del vessant jurídic i amb una visió pràctica, de les institucions bàsiques del procediment administratiu tramitat per mitjans electrònics, que permeti entendre que, sota el concepte que existeix una única Administració, que actua a vegades presencialment i d'altres electrònicament, hi ha un únic procediment, en què s'han de respectar totes les garanties jurídiques dels administrats, i s'ha d'actuar amb plena seguretat jurídica, aprofitant l'eficiència de l'ús dels mitjans electrònics, però tenint en compte que no es pot produir un automatisme en la necessària adaptació dels tràmits que s'han de dur a terme.

Novembre

07/2012 Comunicació assertiva o com s'ha de posicionar estratègicament l'arxiu en l'organització

Curs dissenyat per a dotar d'eines comunicatives els arxivers per tal de poder transmetre la dimensió real de la seva tasca per a l'organització i el seu abast estratègic (contribució a la millora de la gestió i de la qualitat, augment de l'efectivitat, detecció de mancances i duplicitats...), i perquè siguin capaços de superar els inconvenients relacionals del dia a dia, i prevenir i resoldre els conflictes que se'n deriven.

L'AAC a les xarxes socials

Coia Escoda Múrria
Vocal de Projectió Professional i Difusió

L'any 2010 l'Associació d'Arxivistes de Catalunya va fer una gran aposta amb la renovació de la seva pàgina web, molt més dinàmica i actual, cosa que permet que els seus responsables, els membres del Consell de Redacció del web, hi facin canvis constants i millores.

Aquest any 2011, l'AAC, des de la vocalia de Difusió i Projectió Professional, ha volgut anar més enllà en relació amb la difusió de les seves activitats i també amb l'objectiu final de donar a conèixer la professió, més i millor, a la societat en general. Aquest nou repte ha consistit a fer present l'AAC a través de les xarxes socials. D'aquesta manera, ens iniciarem, primer amb Facebook, obrint una pàgina amb motiu del XIII Congrés d'Arxivística de Catalunya, que va tenir lloc a Lloret de Mar el mes de maig de 2011. Simultàniament s'obrí també un compte a Twitter amb la mateixa finalitat: donar a conèixer al mateix moment les activitats congressuals.

Un cop acabat l'esdeveniment es valorà la necessitat de crear una pàgina pròpia de l'Associació d'Arxivistes de Catalunya - Gestors de Documents de Catalunya amb una clara intenció: establir una via més de comunicació amb els nostres associats i associades, però també amb altres persones interessades en la professió i, alhora, tenir més visibilitat; així mateix es recuperà el compte de Twitter, de manera que, en

l'actualitat, ambdós canals s'utilitzen habitualment per a comunicar les activitats de l'AAC i altres en les quals aquesta entitat col·labora.

Les dades estadístiques sempre són més aclaridores, per això apuntem que la pàgina de Facebook de l'AAC, que s'obrí l'últim diumenge del mes de novembre de 2011, ha comptabilitzat 27.197 vistes d'articles, i que el compte de Twitter és seguit per 158 persones, empreses i organitzacions. Això, a més, té una altra repercussió molt clara: l'augment notable de visites a la pàgina web de l'AAC, les dades de la qual es publicaran a la Memòria anual de l'AAC. Aquestes xifres són molt aclaridores per als membres del Consell de Redacció del web, ja que d'aquestes xifres es desprèn el coneixement dels apartats que són de més interès per a les persones que visiten la pàgina i dels que no ho són tant, i això ens permet incidir en els temes que estadísticament són més interessants per al col·lectiu: formació, congressos, serveis als associats, etc.

Sens dubte, aquestes xifres també esdevenen un baròmetre per als membres de la Junta de l'AAC, en el sentit que destrien allò que és d'interès per al col·lectiu arxivístic d'allò altre que no ho és tant. Si considerem que la visibilitat i la difusió del nostre col·lectiu és un fet prioritari, qualsevol eina que ens ho faciliti serà benvinguda.

Notícies

Jornada Internacional "Arxius sindicals europeus: un model plural"

Juanma García Simal
arxivista de l'AHCO

L'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya (AHCO), que gestiona la Fundació Cipriano García, ha promogut i organitzat la Jornada Internacional "Arxius sindicals europeus: un model plural", amb la col·laboració de diferents associacions professionals i centres universitaris.

La Jornada va tenir lloc el dia 24 de novembre de 2011, a la sala Duran i Sanpere de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, i va comptar amb l'assistència de prop d'una cinquantena de persones, entre les quals hi havia estudiants i professionals del món de l'arxivística. Aquesta iniciativa es va difondre per diversos mitjans de comunicació de l'àmbit professional de l'arxivística (Arxifòrum, Ivetel, RecBib, Facebook, Twitter, webs de l'Ajuntament de Barcelona, de la UAB, de l'Associació d'Arxivistes-Gestors de Documents de Catalunya i d'Arxivistes Sense Fronteres, etc.), la qual cosa va afavorir un gran nombre d'inscripcions i l'èxit de la jornada.

L'activitat perseguia l'objectiu d'oferir una visió global d'una tipologia d'arxius poc atesos dins del món dels arxius, però fonamentals per donar a conèixer un important patrimoni documental sobre els moviments socials i, concretament, sobre els moviments sindicals. Per tal d'oferir aquesta àmplia visió es van presentar diferents ponències sobre l'estat dels arxius sindicals a Espanya, Itàlia i Portugal, a més d'una ponència sobre la pluralitat de models arreu del món. A la jornada hi van participar un bon nombre de professionals dels arxius catalans, de la Comunitat Autònoma d'Andalusia, d'Astúries, d'Euskadi, de Madrid, del País Valencià i de Portugal. Hi van ser presents:

- Xavier Tarraubella, director de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona
- Javier Tébar, director de l'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya
- José Fernando Mota, tècnic de l'Arxiu Històric de

CCOO de Catalunya

- Filipe Caldeira, tècnic de l'arxiu de la CGTP-IN de Portugal
- Eloísa Baena, directora del Archivo Histórico de CCOO de Andalucía
- Joan Antoni Jiménez, president de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya
- Josep Fernández Trabal, tècnic de l'Arxiu Nacional de Catalunya
- Xavier García, tècnic del Centre de Documentació de la UGT de Catalunya
- Àngels Rodríguez, tècnica de la Fundació Salvador Seguí
- Juanma García Simal, tècnic de l'Arxiu Històric de

CCOO de Catalunya

- Pere Ysàs, director del CEFID de la UAB

Aquesta activitat està emmarcada dins d'un dels objectius de la Fundació: promoure el debat sobre la funció i la utilitat dels arxius envers la societat, però també envers l'interior de les mateixes organitzacions sindicals.

Renovació de l'equip d'Arxifòrum

L'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC) vol agrair a Betlem Martínez la seva dedicació, durant tretze anys, a la moderació de la llista Arxifòrum. Des de l'AAC sabem que han estat anys d'intensa feina, no exempts, en certs moments, de molta pressió, però esperem que en l'àmbit professional hagin estat satisfactoris per a la Betlem.

L'any 1998, l'AAC va posar en funcionament Arxifòrum, un gran referent entre les llistes de distribució dedicades al món dels arxius i la gestió documental. L'èxit d'aquesta eina correspon al col·lectiu professio-

nal que hi participa, però, sobretot, és responsabilitat de l'equip humà que hi ha hagut darrere. Per això també hem d'agradir la participació, en diverses etapes, dels col·legues Andreu Carrascal, Ferran Agelet, Fina Solà i Laura Ureña. A tots moltes gràcies!

Ara s'incorporen a Arxifòrum nous professionals, com Núria Carreño, Anna de la Fragua, Jordi March i Pilar Núñez. Benvinguts! Des de l'AAC estem segurs que Arxifòrum continuarà esdevenint un lloc de debat i contrast d'idees, que ajudarà a enriquir la pràctica professional de l'arxiver - gestor de documents.

S'aprova la Declaració Universal dels Arxius

El passat 10 de novembre, el plenari de la UNESCO va aprovar la Declaració Universal dels Arxius (DUA) a proposta del Consell Internacional d'Arxius. Per als arxius aquesta declaració és l'avanç més significatiu dels últims anys a escala internacional. La DUA és una fita important en la presa de consciència de la valoració dels arxius entre el conjunt de la ciutadania i també una gran oportunitat per a sensibilitzar encara més els polítics en relació amb els arxius. La Decla-

ració posa de relleu el destacat paper dels arxius en la transparència administrativa, la rendició de comptes democràtica i la preservació de la memòria social col·lectiva. Sense deixar de banda les preocupacions tradicionals i les necessitats de la investigació històrica, la Declaració situa la gestió eficaç dels arxius com a funció essencial de suport al bon govern modern, a les bones pràctiques en les empreses privades i a l'accés dels ciutadans a la informació.

30300 oportunitats, i creixent...

Joan Soler i Jiménez

Director de l'Arxiu Històric de Terrassa
Membre de l'AAC-GD al SC1 del CTN50 d'AENOR

A la intervenció, com a representant de l'AAC en el SC1 del CTN50 d'AENOR, a la darrera jornada Innovadoc 2011 celebrada el passat 28 d'octubre, vàrem voler destacar els elements innovadors que aporta la família de normes 30300, que poden permetre potenciar l'activitat professional d'arxivers i gestors de documents. Tanmateix, també vàrem voler demostrar que tant la funció "arxiu" com la densa formació dels nostres professionals no són elements d'ús exclusiu en entorns de gestió de documents sinó fins i tot aprofitables en entorns de producció més complets i transversals. D'aquesta manera, la transversalitat ens apropiaria més a llocs organitzatius i no només a llocs executius.

Aquesta família de normes es desglossa en l'actualitat en la ISO 30300 "Sistemes de gestió dels documents - Fonaments i vocabulari" i en la ISO 30301 "Sistemes de gestió dels documents - Requeriments". La previsió és que en els propers anys es desenvolupin la 30302 com a guia d'implantació del sistema i la 30304 com a guia d'auditoria dels sistemes, i que es reservi la 30303 per a les accions que han de portar a la certificació dels SGD implantats a les organitzacions.

Passar de les recomanacions de les ISO 15489 a la possibilitat de certificar de manera fefaent un SGD suposa un canvi important. En cap cas queden en entredit les normes ISO 15489 que fins ara han guiat de manera molt sòlida el disseny de SGD i la seva implantació des de l'òptica més operacional. El reforç d'una certificació permet: (i) la necessitat de tenir una visió estratègica sobre l'organització; (ii) la verificació periòdica per part d'una tercera part de confiança del nostre SGD a fi de garantir-ne el rendiment òptim. Mentre que els requisits són opinables, la solidesa d'un sistema necessita estabilitat.

Les dues primeres ISO han estat aprovades a escala internacional aquest 2011 i es preveu que la seva adaptació al marc normatiu espanyol es formalitzi a principis del 2012 amb la publicació de les normes UNE: PNE-30300 i UNE: PNE-30301.

La descripció dels diferents apartats de les normes fou presentada de manera magnífica per part de Carlota Bustelo i Judith Ellis, a la mateixa jornada Innovadoc. Nosaltres havíem de fer un pas més enllà i començar a extreure punts de reflexió que permetin llegir, digerir i començar a implantar aquestes normes

des de l'òptica del sector professional. Els punts que vàrem destacar foren els següents:

1. Disposar d'un mètode consistent. Les normes proposen una metodologia concisa i coherent per assolir la implantació ordenada d'un SGD. Sens dubte és una de les aportacions més consistents, que sobretot queda reflectida en els annexos de la 30301, on s'exposen les preguntes que s'han de fer per aconseguir un control absolut de la situació. En aquest sentit, com qualsevol mètode, pot ser objecte de reinterpretació. Per aquest motiu sempre hi haurà el dubte de si es proposa un model inspirador o si es tracta realment d'una praxi obligatòria. La qüestió resideix en si per obtenir l'objectiu fixat, és a dir, disposar d'un SGD certificat, hem de seguir el mètode de manera disciplinada. Allò certificable és que el SGD "funcioni" o que segueixi allò que preveu el mètode? Hi ha la possibilitat d'acabar certificant "bones conductes" i ser lleugers en la interpretació del mètode i els procediments?

2. Visió estratègica i lideratge consistent. Les normes plantegen la necessitat que l'alta direcció de les organitzacions que vulguin certificar-se tinguin clar que volen perfeccionar el SGD. Assolida aquesta implicació, les possibilitats d'èxit són més evidents que si l'alta direcció ni ho coneix, ni ho preveu o ho trivialitza. El repte: com es pot aconseguir que l'alta direcció accepti aquesta implantació? Potser el més operatiu, amb la finalitat de simplificar el llarg debat que pot generar-se amb l'alta direcció és que aquesta ja hagi rebut formació en aquest sentit. Haurém de començar a fomentar formació en GD a les escoles de negoci, tenint en compte que de ben segur ja reben informació sobre qualitat (ISO 9000) i seguretat de la informació (ISO 27000)? Francament, tenim la sensació que arribem tard. La realitat és que en la formació a alts directius ja s'ensenya GD, però amb un component tecnològic molt elevat que, a dia d'avui, les propostes formatives properes a l'Arxivística i a la GD no acaben d'oferir. Més TI, més competitivitat, més negoci. Ara bé, a més TI, menys control del context: també cal dir-ho.

Implantar un SG pot suposar canvis profunds a tots nivells: nova arquitectura tecnològica, revisió de procediments, redistribució orgànica, equip de treball multidisciplinari, inversió econòmica inicial, fins i tot reestructuració de poders. Voldrà l'alt directiu plantejar-se reformes tan importants? En el període que vivim, la majoria de les empreses s'estan centrant a protegir el seu core business i tot allò contextual tendeix a ser reduït. Les dues normes, en canvi, són context, con-

text i context. Per tant, cal aprofundir en l'extracció d'indicadors que demostrin la necessitat d'aquesta implantació si és que volem ser convincents.

3. Sistema i context. No hi ha dubte que les definicions de SGD i de context són les aportacions teòriques més interessants d'aquestes normes. Sobretot la de context, molt més diplomàtica que arxivística, cosa que afavoreix un coneixement més profund de l'organització, la seva manera de treballar i les seves circumstàncies. De fet, l'anàlisi que proposen aquestes normes són gairebé una psicoanàlisi de l'organització, una revisió exhaustiva de la seva manera de produir documents, i de la seva manera de generar productes que necessitin documents. Per aquest motiu, l'adaptació a aquestes ISO per part de l'organització pot suposar una millora no només en allò relatiu a la GD sinó fins i tot per als seus sistemes de gestió en general. Aquest element pot ser un argument potent sumat als necessaris indicadors, numerals i que demostrin una producció sostenible, una frenada de la despesa, una millora productiva i un sanejament de "conductes" tècniques i fins i tot humanes. Les normes ISO 30300 aporten millores pel que fa al control dels sistemes, però sobretot potencien la millora del total de l'empresa.

4. Transparència, responsabilitat i reutilització de la informació. Més transparència: tota la informació sota control, sistematitzada i amb la màxima qualitat. Responsabilitats clares: tots els agents saben les seves competències, les realitzen controladament de manera que la rendició de comptes és més consistent i justa. Reutilitzar la informació: el control sobre les dades i la significació dels documents permet que se'n pugui explotar el contingut sense haver d'inventar res de nou cada vegada que s'inicia un procés productiu. La transparència és un valor d'abast social. El repartiment de responsabilitats és un gest de justícia. I la reutilització de la informació ... una bona intenció però una difícil aposta. De nou ens trobem amb el problema dels indicadors: com podem demostrar que la informació s'ha reutilitzat i s'ha produït millora? Es tracta de percepcions de negoci d'ordre subjectiu difícils de calibrar. No hi ha dubte que cal potenciar més el coneixement de la informació que produeix l'empresa i el coneixement dels processos que aquesta articula. Per fer-ho calen espais col·laboratius on la informació es comparteix, on està "alliberada", a fi de potenciar una política de transparència "interna."

5. Millora continuada. Aquest és el paradigma en què es fonamenten les normes. Se sap que un SGD no s'implanta ni en un, ni en sis mesos, sinó que es tracta d'una manera més organitzada de treballar. Les implantacions duraran des del dia en què s'inicia la primera consultoria. És indiscutible que per a donar continuïtat a les millores seran necessaris professionals: arxivers, gestors documentals, informàtics, juristes, tècnics d'organització, etc. Una tasca d'equip per a demostrar que ens trobem en un procés "sostenible" de millora continuada d'orientació transversal. En l'àmbit professional és important que les empreses que facin consultoria preguntin en primer lloc si l'organització disposa de personal qualificat. El primer consell, en cas que no n'hi hagués, serà que en disposin, com

element fundacional d'una millora continuada real. Si no és així, els únics beneficiats seran les empreses de consultoria, que no és poc, però no és suficient si pensem en els nostres professionals com a col·lectiu. La tutela de la nostra professió és necessària des de tots els àmbits, pel simple fet que no som de fàcil justificació, encara que a nosaltres ens ho sembli.

Per tot això parlem de les 30300 oportunitats que es presenten en l'àmbit laboral si aquestes normes s'interioritzen adequadament. No són la solució final. Cap norma ho és. Però si les assumim com un marc d'excel·lència possible en les organitzacions, podrem sempre utilitzar-les per a autoexigir-nos una "millora continuada" dels nostres coneixements i, d'aquesta manera, estimular una "millora continuada" de les nostres possibilitats professionals. Ha arribat el moment de ser pràctics i competius, d'oblidar-nos del paper passiu i a posteriori que havíem fet fins ara. Toca aprofitar les bondats de les normes i separar-nos d'una interpretació excessivament teòrica.

No es tracta de crear un nou perfil professional, el d'auditor de SGD. Seria simplificar en excés la proposta. Es tracta de prendre la seva publicació com un argument guia perquè tant externament a l'organització com internament, tots els perfils professionals hi tinguin una ajustada cabuda. Cal expandir els professionals, com més n'hi hagi a les organitzacions, canvis més tangibles es veuran. En aquest sentit, tot i que les organitzacions són sobiranes en les seves decisions, i poden afrontar internament el problema o externalitzar-lo, hauran d'acabar donant respostes al creixement exponencial del contingut digital. En poc temps la necessitat d'implantar un SGD normalitzat serà inevitable. El debat acaba de començar, d'igual manera que comença la recerca i creació de noves oportunitats.

Si en voleu saber més, no dubteu a consultar el web: www.innovadoc.cat, amb el detall de totes les intervencions que es van presentar el passat 28 d'octubre.

De l'arxiu a l'arxiver

25 anys, ja

M. Concepció Saurí Ros
Arxiu Municipal
de Palafrugell

De fet, fa més de 25 anys que va començar la meua relació amb l'Arxiu Municipal de Palafrugell. Si he de començar pel començament, l'he d'anar a buscar a la UAB el curs 1977-1978, quan a 4t d'Història la meua companya Núria Corredor i jo vàrem comentar al professor Quim Nadal el nostre interès per a buscar un tema per a la tesina; només teníem clar que volíem investigar en l'àmbit de la història local i concretament del nostre poble, Palafrugell. La primera pregunta d'en Quim va ser si hi havia un arxiu municipal: calia esbrinar-ho abans de parlar de res més, ens va dir. Quan, al cap d'uns dies, el vàrem informar que hi havia uns lligalls amb correspondència a disposició dels investigadors, però que a les golfes hi havia molta més documentació, inclosos un munt de pergamins, el professor ens va fer un segon encàrrec: havíem d'endregar l'arxiu i així en podríem conèixer les possibilitats. Amb el seu aval i assessorament vàrem enllestir un primer inventari el

febrer de 1980.

Finalment, la Núria i jo no vàrem fer cap tesina sinó que vàrem començar a treballar a l'ensenyament, a secundària. Ella va marxar de Palafrugell, jo hi vaig continuar residint i vaig continuar vinculada a l'arxiu; des de 1986 de manera formal, amb una dedicació de 10 hores a la setmana, després de demanar reducció d'horari a l'institut i compatibilitat de tasques. La col·laboració del Servei d'Arxius amb l'Ajuntament va ser clau per a aconseguir una infraestructura bàsica, a l'antiga fàbrica de suro de can Genís, i iniciar el funcionament del servei; i des de 1991 ja hi vaig treballar a dedicació plena, després de prendre una difícil decisió, superar les oposicions per a la plaça d'arxiver/a municipal i demanar l'excedència de la plaça de professora.

Si en Quim Nadal em va obrir una porta a un món que desconeixia, les primeres eines per poder-hi treballar me les va facilitar en Ramon Alberch, llavors arxiver a

l'Ajuntament de Girona —encara conservo un model de fitxa manuscrita com a testimoni!—. Poc després els cursos organitzats per l'AAC i el màster a la UdG em permetrien anar fent el seguiment dels avenços de la professió i —tant important una cosa com l'altra— posar-me en contacte amb companys amb qui intercanviar interrogants i experiències. I així, ben acompanyada, he passat de la màquina d'escriure, el paper carbó i el títex a valorar quin és el model d'escàner més adient a les nostres necessitats; de gestionar la documentació històrica de l'Ajuntament a formar part de la seva Comissió de Gestió de la Documentació i la Informació; d'una infraestructura bàsica a un nou edifici pensat com a Arxiu i a una nau adaptada a la conservació de documents; de l'elaboració d'una guia dels fons a penjar inventaris, documents i audiovisuals al web; de coordinar una primera miscel·lània de treballs d'investigació a la unitat de publicacions amb diferents línies d'edició; de posar fotografies en sobres a treballar en un projecte de gestió d'imatges digitals i audiovisuals de l'Ajuntament... etcètera. Pel camí he viscut experiències que han tingut una incidència important en el servei i en la seva visibilitat; entre elles destacaria la celebració del Mil·lenari de Palafrugell (1988), el retorn del Llibre de Privilegis (2006) i la reclamació dels drets del municipi sobre les illes Formigues (2009). Cal dir també que en cada cas he pensat que el meu neguit arribava a nivells difícils de superar, però en l'ocasió següent he vist que sí, que era possible pujar el llistó.

No puc acabar aquest breu repàs sense fer referèn-

cia a la importància del treball en equip, dins el mateix Arxiu i dins l'Ajuntament, i a la participació en l'esdevenir del servei dels usuaris, de professionals i col·laboradors i de ciutadans i entitats que hi han dipositat els seus fons. La mida de la vila (un poble gran, una ciutat petita) i el seu nivell d'activitat són, també, factors indispensables a l'hora d'explicar les vicissituds d'aquests anys de professió, per a mi molt intensos.

L'arribem ja al 2011, data en què hem celebrat els 25 anys de l'Arxiu com a servei obert a la ciutadania. N'hem explicat la història en el nostre butlletí, hem elaborat un vídeo per oferir una visita virtual, hem obert un nou canal de comunicació al Facebook, hem remodelat la nostra secció al web de l'Ajuntament, hem iniciat un nou servei de formació d'usuaris en els centres escolars i hem coorganitzat la taula rodona *Necessitem biblioteques i arxius, avui?*, que va tenir lloc el passat 27 d'octubre a la Biblioteca, de la qual es pot veure un reportatge al web. L'aniversari ha estat una oportunitat per a fer nous passos, per a reflexionar i també per a fer números: em queden onze anys per jubilar-me. Qui sap, en aquest temps, què pot arribar a passar? L'horitzó dels objectius per aconseguir s'ha anat desplaçant més lluny, una vegada i una altra, i no sembla que el procés tingui aturador. I després? Fora d'hores, els darrers anys he anat preparant una mena de biografia de la primera regidora palafrugellenca, una cenetista dels anys trenta: potser les meves aficions em portaran a continuar aprofitant les eines de l'Arxiu, i no hi haurà manera de perdre'l de vista.

HORARI D'ATENCIÓ

Support administratiu:

Maria FUNÉS
Dilluns i dijous: de 15 a 19 h
Dimarts, dimecres i divendres:
de 9 a 15 h

La Junta informa

COMPOSICIÓ DE LA JUNTA

President:

Joan Antoni JIMÉNEZ,
jjimenez@catsalut.cat

Vicepresidenta:

Patricia LLOVERAS,
patricia.lloveras@gencat.cat

Vocal de Secretària:

Albert VILLARÓ,
albert.villaro@mac.com

Vocal de Tresoreria:

Ana PAZOS,
pazosfernandez@hotmail.com

Vocal de Relacions Internacionals:

Joan BOADAS,
jboadas@ajgirona.cat

Vocal de Recerca i Noves Tecnologies:

Miquel SERRA,
miquel.serra@udg.edu

Vocal de Treball i Estatus

Professional:
Josep CONEJO,
jcmuntada@gmail.com

Vocal de Formació:

Glòria GIMENO,
gimenovg@gmail.com

Vocal de Relacions Institucionals:

Marc TAXONERA,
biblioteca@bibliotecademontserrat.net

Vocal de Projectió Professional

Coia ESCODA,
coia.escoda@portarragona.cat

Vocal de Projectió Professional i

Difusió

M. Luz RETUERTA,
luz.retuerta@gmail.com

Vocal d'Activitats:

Betlem MARTÍNEZ,
mbmartinez@gencat.cat

Vocal de Serveis:

Juanjo VAS,
juanjovas@gmail.com

Acords de Junta

Sessió 7/2011, de 26 de setembre

- Nomenar com a nous vocals de l'Associació a Juan José Vas, vocal de Serveis; Glòria Gimeno, vocal de Formació, i Betlem Martínez Raduà, vocal d'Activitats. Nomenar el soci Joan Solé perquè participi, en nom

de l'AAC, en la taula rodona de la Jornada Innovadoc el proper dia 28 d'octubre.

Sessió 10/2011, de 12 de desembre

- Aprovar les tarifes professionals per al 2012

Moviments de socis

Altes: 8. Baixes: 5

Tarifes professionals 2011	
Transcripcions paleogràfiques (pàgines de 30 línies i 70 espais)	39 €
Traduccions del llatí (pàgines de 30 línies i 70 espais)	39 €
<i>Conferències, cursos, seminaris i congressos</i>	
Ponències amb text	500 €
Conferències	350 €
Participacions en taules rodones	165 €
Sessions de formació general	100 €
Coordinació de curs especialitzat	545 €
<i>Assessorament i informes</i>	
Assessorament	39 €/h
Informe tècnic	39 €/h
<i>Exposicions</i>	
Per textos d'exposicions (pàgines mecanografiades a dos espais per a plafons o catàlegs)	39 €/pàgina
Selecció de peces o documentació gràfica	31 €/pàgina
<i>Exercici lliure de la professió</i>	
Sou mínim, sense aplicar les retencions	2.755 €
Treballs esporàdics	32 €/h